

Problems and Solutions of Public Education Centers from The Point of View of Center Administrators*

Kemal Nazlı, Bingol University, ORCID ID: 0000-0003-4865-4495

Niyazi Özer, Inonu University, ORCID ID: 0000-0001-7745-6645

Abstract

According to the study result, it has been determined that the administrators of the public education center experienced problems with the planning, the physical conditions of the service building and course places, the instructors, the trainees and the supervision of the courses while carrying out the education activities. It has been determined that the top managers and other corporate supervisors did not participate sufficiently in the planning meetings. According to almost all of the participants, it was stated that the physical conditions of the public education centers were not good, there were no independent service buildings, the ones with service buildings were insufficient and they had deficiencies in terms of equipment. It has been stated that the education level and qualifications of the trainers are low, and the legislation regarding the criteria for assigning trainers is ambiguous. It has been determined that there are serious absenteeism problems due to the fact that the majority of the trainees are women who are housewives. It has been revealed that the most important problems experienced in terms of supervision are transportation and time problem in supervision.

Keywords: lifelong learning, public education center, administrators, teachers, trainees, supervision, problems



Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 22, No 2, 2021
pp. 1421-1451
DOI:10.17679/inuefd.979837

Article type:
Research article

Received : 06.08.2021
Accepted : 12.08.2021

Suggested Citation

Nazlı, K. & Özer, N. (2021). Problems and solutions of public education centers from the point of view of center administrators, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 22(2), 1421-1451. DOI: 10.17679/inuefd.979837

*This study was presented as an oral presentation at the International Education and Values Symposium held on October 5-8, 2017.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Public education is conceptualized by different concept from society to society. In European Union countries, it is mostly expressed as adult education and lifelong learning. In Turkey, it is mostly named with the concept of non-formal education or public education (Geray, 1978). Public education centers are places where non-formal education activities are carried out in a planned and programmed manner in line with social demands. Public education centers are lifelong learning centers that conduct different educational activities (Celep, 2003). The understanding of education everywhere, anytime and for all leads to the transformation of public education centers into lifelong learning centers. The target audience and fields of activity of public education centers are increasing day by day. All these new situations can cause some problems. In this study, it is tried to reveal the problems encountered by the administrators of the public education center while carrying out their educational activities and the solution suggestions for these problems.

Purpose

When relevant literature examined it can be seen that there are various studies (Arslanoğlu, 2016; Birgün, 2014; Dağdelen, 2016; Erbay, 2011; Göçürücü, 2015; Kalakengir, 2014; Korkar, 2016; Şenkaya, 2014; Tez, 2014; Yüksel, 2011) on public education centers. But these studies are mostly related to literacy courses, English courses, courses for women and the demographic characteristics of the trainees benefiting from these courses. The limited number of studies (Ayas et al., 2007; Toktaş, 2007; Kazu, 2007; Serençelik, 2007) about the problems faced by public education center administrators while carrying out their educational activities increases the importance of this study. With this study, it is aimed to reveal all aspects of the problems faced by the administrators of public education centers while carrying out public education activities and the solution proposals for these problems.

Method

This research was carried out using phenomenological design, which is one of the qualitative research methods. Phenomenology is the study of how people describe and experience events in their environment. Phenomenological pattern can be defined as the common meaning of a few people's experiences with a phenomenon or concept (Patton, 2015; Creswell, 2016). Maximum diversity sampling and criterion sampling methods were used in the study. With criterion sampling, principals and vice principals with at least 2 years of public education experience were determined as the participants of the study. The participants of the study consist of 9 administrators who have at least 2 years of public education experience among the administrators working in 8 public education centers located in the city center and districts of Bingöl. Research data were collected through face-to-face interviews using a semi-structured interview form. The voice recordings made during the interview were transcribed and transferred to the computer environment. Then the obtained data were analyzed by content analysis method.

Findings

According to the study results, the problems that the public education center administrators face most in terms of planning are top administrators' and other institution superiors' not having participate sufficiently in meetings and remain indifferent to planning meetings. Proposals for solution of the planning-induced problems are the top managers' participation in planning meetings and attaching importance to these meetings. The study results show that physical conditions of the public education centers are poor, and the service building is inadequate. The solutions proposed to these problems are improving physical conditions, providing hardware support and budget. The most important problems related to the teachers are the low quality of the teachers, their low education level and the teachers' assignment criteria. The solutions proposed to these problems appear are assignment of more qualified and educated teachers with legislative amendments. The problems experienced

most by the trainees are absenteeism, family responsibilities and economic difficulties.

According to the administrators' view the most important problems related to the supervision are the transportation hardships, the surplus of the courses opened and the lack of supervision time. Proposals for solution of these problems are to provide vehicle support and transportation support.

Discussion & Conclusion

When the relevant studies are examined, it is seen that various problems are experienced in public education centers (Arslanoğlu, 2016; Birgün, 2014; Dağdelen, 2016; Erbay, 2011; Göçürücü, 2015; Kalakengir, 2014; Korkar, 2016; Şenkaya, 2014; Tez, 2014; Yüksel, 2011).). In different studies (Dolanbay, 2017; Özengi & Şahan, 2017; Toktaş, 2007; Kazu, 2007; Serençelik, 2007; Ayas et al., 2007) it has been determined that public education centers have various problems related to physical spaces. It was determined that the physical conditions of the courses were insufficient (Türkoğlu & Uça, 2011). It can be said that the lack of independent and equipped service buildings in public education centers and the opening of courses in unfavorable environments in the basements of the buildings reduce the quality of the courses and make it difficult for the trainees to participate.

One of the problems experienced by public education center administrators regarding master trainers is the competence of the assigned master trainers. Accordingly, due to the low level of education of most of the master trainers, it is seen that they are insufficient to use information technologies and the "e-non-formal" education system, where the procedures related to the courses are made. Likewise, In the studies conducted by Selçuk (2017), Dolanbay (2014), Ayas et al. (2007) it has been revealed that the education level of master trainers assigned in public education centers is low and they do not have sufficient field and formation knowledge.

In studies conducted by different researchers (Selçuk, 2017; Serençelik, 2007; Toktaş, 2007), it has been seen that the trainees who attend the courses organized by public

education centers have absenteeism problems and their education levels are low (Özengi & Şahan, 2007). , 2017) and are experiencing economic difficulties.

It can be said that during the planning of the courses, needs analysis should be done, the physical conditions of the course places should be improved, qualified master trainers with undergraduate degrees should be appointed, courses should be opened in cooperation with other institutions and support from national education inspectors should be obtained. Supervision of the courses will increase the effectiveness of public education activities.

Yöneticilerinin Gözünden Halk Eğitimi Merkezlerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*

*Kemal Nazlı, Bingöl Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-4865-4495
Niyazi Özer, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-7745-6645*

Öz

Bu araştırma ile halk eğitimi merkezi yöneticilerinin karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninde gerçekleştirilen bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda halk eğitimi merkezi yöneticilerinin halk eğitimi faaliyetlerini yürütürken planlama, hizmet binası ve kurs yerlerinin fiziki koşulları, öğretmenler, kursiyerler ve kursların denetimiyle ilgili sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Üst yöneticilerin ve diğer kurum amirlerinin planlama toplantılarına yeterince katılım göstermedikleri belirlenmiştir. Katılımcıların neredeyse tamamına göre, halk eğitimi merkezlerinin fiziki koşullarının iyi olmadığı, bağımsız hizmet binalarının olmadığı, hizmet binası olanların ise yetersiz olduğu ve donanım bakımından eksikliklerinin olduğu belirtilmiştir. Öğreticilerin eğitim düzeylerinin ve niteliklerinin düşük olduğu, öğretici görevlendirme ölçütlerine ilişkin mevzuatın muğlak olduğu belirtilmiştir. Kursiyerlerin çoğunluğunun ev hanımı olmasından ötürü ciddi devamsızlık sorunlarının yaşandığı tespit edilmiştir. Denetim açısından yaşanan en önemli sorunların ise ulaşım, kursların fazlalığı ve denetimde zaman sorunu olduğu ortaya çıkmıştır. Yaşanan bu sorunların çözümüne ilişkin katılımcı önerilerinin başında, planlama toplantılarının mülki amirler ve diğer paydaş kurumlarca önemsenmesi, halk eğitimi merkezleri için bağımsız hizmet binalarının yapılması, kursların fiziki olanaklarının geliştirilmesi, usta öğretici görevlendirmelerinde eğitim düzeyi ve yeterliklerin öncelikli olması için mevzuat değişikliğinin yapılması gelmektedir. Bununla birlikte kursiyerlere malzeme ve mali destek sağlanması, kursların denetimi için kurum yöneticilerine ulaşım desteğinin sağlanması ve denetimlerde maarif müfettişlerinden destek alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: yaygın eğitim, halk eğitimi merkezi, yöneticiler, öğretmenler, kursiyerler, denetim, sorunlar

Önerilen Atıf

Nazlı, K. & Özer, N. (2021). Yöneticilerinin gözünden halk eğitimi merkezlerinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1421-1451. DOI: 10.17679/inuefd.979837



İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 22, Sayı 2, 2021
ss. 1421-1451
DOI:10.17679/inuefd.979837

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi :
06.08.2021
Kabul Tarihi:
12.08.2021

* Bu çalışma 5-8 Ekim 2017 yılında düzenlenen Uluslararası Eğitim ve Değerler Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Yöneticilerinin Gözünden Halk Eğitimi Merkezlerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Giriş

Toplumsal bir varlık olan insanoğlunun, doğumundan başlayarak bütün yaşamı boyunca ihtiyacını hissettiği olgulardan biri eğitimidir. Toplumsal yaşamın farklı alanlarında gözlenen sürekli ve hızlı değişimler insanların ihtiyaçlarını ve önceliklerini değiştirirse de eğitim her çağda insanlar için en temel gereksinimlerden biri olarak önemini korumuştur. Doğduğu andan itibaren kendisini eğitim sürecinin içinde bulan insanoğlu (Kızılluk, 2002) yaşam boyu bu sürecin içinde kalır. Toplumu oluşturan bireylerin toplumda yaşanan değişimlere uyum sağlayabilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve değerler informal veya formal eğitimle kazandırılır. Örgün eğitim yoluyla bu bilgi ve beceriler okullarda belli bir yaşa kadar verilebilmektedir. Ancak toplumun her kesiminin örgün eğitimin bütün kademelerinden geçmesini beklemek güçtür. Bununla beraber bazı bilgi ve beceriler örgün eğitim süreçleri dışında da verilmektedir. Bu bağlamda gerek örgün eğitimin belli bir kademesine kadar eğitim alan gerekse örgün eğitimden hiç yararlanmamış olan bireylerin bu değişme ve gelişmelere uyum sağlamaları ancak örgün eğitim sonrası verilecek yaygın eğitimle mümkün olabilmektedir (Celep, 2003).

Yaygın eğitim; örgün eğitim sistemine hiç girmeyen, örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan ayrılmış ya da bitirmiş bireylerin farklı alanlarda gelişimlerini sağlamak üzere; onların ilgi, istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü kapsar (Kaya, 2016; MEB, 2010). Yaygın eğitim yoluyla, zorunlu eğitim imkânlarından yararlanamayan yetişkinlere temel eğitimi almalarını sağlamanın yanında sağlıklı yaşam, çevre bilinci, çok kültürlülük, insan hakları ve demokratik kültürü kazanmalarına da çalışılır (Okçabol, 2013). Yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine alternatif bir eğitim değildir. Yaygın eğitimin amacı, örgün eğitim imkânlarından yararlanamayan veya çeşitli sebeplerden ötürü belli bir basamağından ayrılan bireylere yeniden eğitim olanağı sunarak, kalkınma programları

kapsamında bireyleri yetenekleri ve istekleri doğrultusunda belli bir mesleğe hazırlamaktır (Güneş, 1996). Yaygın eğitim düşüncesinin öncülerinden olan Grundtvig'e göre yaygın eğitim, topyekûn bir ulusal kalkınmanın ve toplumun aydın sınıfı ile geniş halk kitleleri arasındaki uçurumun azaltılmasının önemli bir aracıdır (Bilir, 2013).

Avrupa birliği ülkelerinde daha çok “yetişkin eğitimi (adult education)” ve “hayat boyu öğrenme (lifelong learning)” kavramları kullanılırken; ülkemizde ise daha çok “halk eğitimi” ve “yaygın eğitim” kavramları kullanılmaktadır. Nasıl isimlendirilirse isimlendirilsin halk eğitimi, örgün eğitimin dışına çıkmış bireylere ve yetişkinlere yönelik, belli bir program çerçevesinde yapılan eğitimlerin tamamını içermektedir (Geray, 1978). Halk eğitimi, yetişkin insanların bir eğiticinin rehberliğinde sistemli bir öğrenme sürecine dahil edilmesidir. Bu sürecin, yetişkinler için verilecek eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi, planlanması, uygulanması ve değerlendirmenin yapılması aşamalarından oluştuğu söylenebilir. Halk eğitim faaliyetlerini gelişmiş güzel etkinliklerden ayıran özellikleri amaca dönük olması, uzman bir eğiticinin rehberliğinde belli bir planlamaya bağlı kalınarak yapılmasıdır (Pekgöz, 1971).

Halk eğitim merkezleri sadece belli bir eğitim kademesine ya da katmanına değil, neredeyse toplumun her kesiminden bireylere hizmet vermektedir. Halk eğitim merkezlerinin hedef kitesini köylü, şehirli, işçi, işveren, esnaf, tüccar, çiftçi, ev kadını ve serbest meslek sahibi gibi toplumun farklı kesimlerinden bireyler oluşturmaktadır. Halk eğitim merkezleri farklılaşan bu toplumsal kesimlerinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için çok geniş bir yelpazede eğitim öğretim faaliyetlerini planlamak ve yürütmek durumundadır (Celep, 2003). Halk eğitim merkezleri, yaygın eğitim faaliyetlerinin belli bir plan ve program çerçevesinde toplumsal talepler doğrultusunda yürütüldüğü yerlerdir. Halk eğitim merkezleri toplumun her kesimine hitap eden, farklı eğitim faaliyetlerini yürüten adeta bir hayat boyu öğrenme merkezi işlevini üstlenmiştir. Halk eğitim merkezleri artık sadece okuma yazma, bilgisayar veya İngilizce kurslarının düzenlendiği merkezler değildir. Açık ortaokul ve açık liseye ilişkin iş ve işlemlerinin yanı sıra dershanelerin kapatılmasıyla birlikte üniversiteye hazırlık kurslarının da düzenlendiği

merkezler haline gelmiştir. Bunun yanı sıra sosyal ve ekonomik kalkınmanın temel unsuru olan nitelikli insan gücüne katkı sunmak için, çeşitli kurum ve kuruluşlarla yapılan iş-birliği ve protokoller çerçevesinde eğitim faaliyetlerini de yürütmektedir.

Halk eğitimi merkezlerinin yaygın eğitim kurumları yönetmeliğinde görev tanımları, toplumsal kalkınmaya yönelik eğitim, üretim, rehberlik ve uygulama faaliyetlerinin tümünü kapsayacak biçimde belirtilmiştir. Mevcut yaygın eğitim kurumları yönetmeliği il ve ilçe düzeyinde yaygın eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi, planlanması, olası zorlukların değerlendirilmesi, iş-birliğinin ve koordinasyonun sağlanması, etkinliklerin kaynak israfına girmeden verimli bir şekilde gerçekleşmesi için İl ve İlçe Hayat Boyu Öğrenme, Halk Eğitimi Planlama ve İş Birliği Komisyon'larına büyük sorumluluklar yüklediği görülmektedir. Ancak uygulamada bu kurulların etkin bir biçimde çalışmadığı ve bu kurulların etkin çalışması için güçlü yasal düzenlemelerin bulunmadığı belirtilmektedir (Bilir, 2013). Bu durum halk eğitim merkezlerinde pek çok sorunun yaşanmasına neden olabilmektedir. Halk eğitim merkezlerinde yaşanan sorunları tespit etmek için yapılan araştırmalar (Arslanoğlu, 2016; Birgün, 2014; Dağdelen, 2016; Erbay, 2011; Göçürücü, 2015; Kalakengir, 2014; Korkar, 2016; Şenkaya, 2014; Tez, 2014; Yüksel, 2011) incelendiğinde, daha çok belirli illerde halk eğitim merkezlerince açılan belli kurslarla ilgili çalışmalar olduğu görülmektedir.

Her yerde, her zaman ve herkes için eğitim anlayışı halk eğitim merkezlerinin yaşam boyu öğrenme merkezlerine dönüşmesine yol açmaktadır. Halk eğitim merkezlerinin hedef kitlesi ve faaliyet alanları gün geçtikçe artmaktadır. Bütün bu yeni durumlar kuşkusuz beraberinde birtakım sorunların da yaşanmasına neden olabilmektedir. Halk eğitimi ile ilgili hizmetlerin daha sağlıklı ve etkili yürütülmesi için bu sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi oldukça önemlidir. Alanyazında halk eğitimi merkezleri ile ilgili çeşitli çalışmalar olsa da (Arslanoğlu, 2016; Birgün, 2014; Dağdelen, 2016; Erbay, 2011; Göçürücü, 2015; Kalakengir, 2014; Korkar, 2016; Şenkaya, 2014; Tez, 2014; Yüksel, 2011) yapılan bu çalışmaların daha çok okuma yazma kursları, İngilizce kursları, kadınlara yönelik kurslar ve bu

kurslardan yararlanan kursiyerlerin demografik özellikleriyle ilgili olduğu görülmektedir. Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin eğitim faaliyetlerini yürütürken karşılaştıkları sorunlarla ilgili araştırmaların (Ayas ve diğ., 2007; Toktaş, 2007; Kazu, 2007; Serençelik, 2007) sınırlı sayıda olması bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Bu çalışma ile halk eğitimi merkezleri yöneticilerinin halk eğitimi faaliyetlerini yürütürken karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini tüm yönleriyle ortaya çıkarması amaçlanmaktadır. Bu amaçla araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır;

1) Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin planlama ile ilgili yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

2) Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin fiziki mekanlarla ilgili yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

3) Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin öğretmenlerle ilgili yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

4) Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin kursiyerlerle ilgili yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

5) Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin denetimle ilgili yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan olgubilim deseni kullanılarak yürütülmüştür. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim, insanların etrafındaki olayları nasıl tanımladığının ve duyuları aracılığıyla deneyimlediğinin araştırılmasıdır (Patton, 2015). Creswell (2016) olgubilim desenini birkaç kişinin bir olgu veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamı olarak tanımlamaktadır.

Katılımcılar

Nitel araştırmalarda istatistiksel anlamda genelleme amacı olmadığından, olasılığa dayalı örnekleme yöntemlerinin gerekli olmadığı (Patton, 2015) belirtilmektedir. Bu nedenle araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmanın yürütüldüğü Bingöl ilinde, merkez ilçe de dahil olmak üzere toplam 8 Halk Eğitimi Merkezi bulunmaktadır. Araştırmanın yürütüldüğü dönemde Yedisu ve Yayladere Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüklerine göreve yeni başlayan öğretmenler arasından görevlendirme usulü ile müdürlüğe atama yapıldığı belirlenmiştir. Bu iki halk eğitimi merkezi müdürlerinin yeni atanan öğretmenler olmaları nedeniyle gerek eğitim sisteminin gerekse halk eğitimi merkezlerinin yapı ve işleyişine ilişkin yeterli deneyime sahip olmayabilecekleri öngörülmüştür. Bu nedenle bu merkezlerin yöneticileri ile görüşme yapılmamıştır. Bingöl Merkez, Genç, Solhan, Karlıova, Kiğı ve Adaklı Halk Eğitimi Merkezi (HEM) Müdürleri ve bu merkezlerde en az 2 yıl halk eğitimi deneyimi olan müdür yardımcısı araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 6 müdür ve 3 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 9 yönetici ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara ait tanımlayıcı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler

Kod İsim	Görev Unvanı	Yaş	Cinsiyet	Öğrenim Düzeyi	Yöneticilik Kıdemi	HEM Kıdemi
Ali	Müdür	59	Erkek	Ön Lisans	14	6
Ahmet	Müdür Yardımcısı	35	Erkek	Lisans	3	3
Hasan	Müdür	38	Erkek	Lisans	9	5
Mehmet	Müdür Yardımcısı	37	Erkek	Lisans	7	7
Nimet	Müdür	25	Kadın	Lisans	2	2
Fatma	Müdür	43	Kadın	Lisans	7	7
Bülent	Müdür	62	Erkek	Ön Lisans	25	7
Hüseyin	Müdür	39	Erkek	Lisans	14	3
Nazif	Müdür Yardımcısı	44	Erkek	Lisans	16	6

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların 7’si erkek, 2’si ise kadındır. Yönetimdeki görevi açısından bakıldığında katılımcıların, 6’sı müdür, 3’ü ise müdür yardımcısıdır.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu lisans mezunu iken (n=7), 2’si ön lisans mezunudur. Ayrıca katılımcıların yöneticilik kıdeminin 2 ile 25 yıl arasında değiştiği; halk eğitimi merkezlerindeki kıdemlerinin ise 2 ile 7 yıl arasında olduğu anlaşılmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak, yüz-yüze yapılan görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada görüşme yapılacak olan yöneticilere önce çalışmanın konusu hakkında bilgi verilmiş ve randevu alınarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara görüşme esnasında ses kayıt cihazının kullanılacağı belirtilmiş, bütün görüşmeler ses kaydı cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formu geliştirilirken öncelikli olarak konuya ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan makale, bildiri, tez vb. çalışmalar (Dağdelen, 2016; Korkar, 2016; Arslanoğlu, 2016; Göçürücü, 2015; Kalakengir, 2014; Tez, 2014; Birgün, 2014; Şenkaya, 2014; Erbay, 2011; Yüksel, 2011; Toktaş, 2007; Kazu, 2007; Serençelik, 2007) incelenmiştir. Daha sonra ise HEM’de görev yapan iki yönetici ile yaşanan sorunlar hakkında bir ön görüşme yapılmıştır. Bu aşamadan sonra görüşme formunda yer alan sorular belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşme esnasında yapılan ses kayıtları transkript edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Daha sonra elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi metin içeriği toplama ve analiz etme tekniğidir (Neuman, 2016). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ulaşmak ve bu kavramları mantıklı bir biçimde düzenleyerek temaların saptanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analizi aşamasında kodlar ve kategoriler oluşturulmuş, oluşturulan kategori ve kodlara ilişkin frekanslar belirlenerek veriler düzenlenmiştir. Daha sonra düzenlen veriler üzerinden bulgulara ulaşılmış ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirligi sağlamanın en etkili yöntemi veri çeşitliliğinin sağlanmasıyla olanaklıdır (Noble ve Smith, 2015; Creswell ve Miller, 2000; Denzin, 2009; Tobin ve Begley, 2004). Verilerin farklı araştırmacılar tarafından analiz edilmesi veri çeşitlemesinin başlıca yollarından biri olarak (Patton, 2014; Creswell ve Miller, 2000) kabul edilmektedir. Ayrıca verilerin analizinde doğrudan alıntılara yer verilmesi (Creswell ve Miller, 2000) de nitel verilerin güvenirligi sağlamaya yöneliktir. Bu çalışmada verilerin geçerlik ve güvenirligi sağlamaya yönelik olarak, araştırma verileri hem farklı araştırmacılar tarafından analiz edilmiş hem de farklı araştırmacıların analizlerinin ortak örüntüsü olarak beliren bulguların teyidinde ilişkin doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Ayrıca araştırma bulguları katılımcı teyitleri ile de doğrulanmıştır.

Araştırma İzin Belgesi: Bu araştırma için Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 10.03.2017 tarih ve 48605746-44-E.3252624 sayılı yazıyla izin alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan görüşme sorularına ilişkin bulgular ve yorumları, araştırma sorularındaki sıraya göre aşağıda verilmiştir.

Planlama ile İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamında sorulan "Eğitim faaliyetlerinin planlanması ile ilgili ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz? Son dönemlerde planlama ile ilgili en sık karşılaştığınız problemleri anlatır mısınız?" şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kodlar ve frekansları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2

Araştırmanın birinci sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Paydaşlar	Planlama toplantılarına katılım yetersizliği	7
	İhtiyaç analizinin yapılamaması	4
	Paydaş kurumlarla iş birliği eksikliği	4
Mevzuat	Mevzuatın muğlaklığı	5
	Kurs açma kriterlerinin muğlak olması	4
	Öğretici kriterleri	2
	Sistemsel değişiklikler	1

Tablo 2’de planlama konusunda yaşanan sorunların kendi içerisinde paydaşlar ve mevzuat kaynaklı sorunlar olmak üzere iki şekilde gruplandığı görülmektedir. Paydaşlar kategorisi altında planlama toplantılarına katılım yetersizliği (f=7), ihtiyaç analizinin yapılamaması (f=4) ve paydaş kurumlarla iş birliği eksikliği (f=4) sorunlarına değinildiği görülmüştür. Mevzuat kategorisi altında ise mevzuatın muğlaklığı (f=5), kurs açma kriterlerinin muğlak olması (f=4), öğretici kriterleri (f=2) ve sistemsel değişiklikler (f=1) gibi sorunlarının yaşandığı görülmüştür. Buna göre (Tablo 2) halk eğitimi merkezi yöneticileri, halk eğitimi faaliyetlerini planlarken önemli sorunlar yaşamaktadırlar. Planlama ile ilgili yaşanan sorunların başında toplantılara katılması gereken ilgili ve yetkili kişilerin katılım göstermemesi, açılması planlanan kurslarla ilgili ihtiyaç analizlerinin yapılamaması ve planlama sürecinde rol alması gereken paydaş kurumların iş birliğinde bulunmamaları gelmektedir. Planlama ile ilgili yaşanan sorunlar hakkında, bazı halk eğitimi merkezi yöneticileri görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir;

Hüseyin: “...Toplantıya katılım noktasında bile ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Katılan arkadaşların da program hakkında çok fazla bilgileri yok, yani hayat boyu ne yapar, halk eğitimi merkezleri ne yapar, buna bile hazırlıksız geliyorlar. ...Şu anda mesela son iki toplantıyı yapamadık...”.

Hasan: “...Diğer kurumları planlamaya katamıyoruz. Planlama toplantıları yapılıyor ama toplantıdan öteye geçmiyor. Diğer kurumlar, sağlık olur, diğer örgün eğitim kurumları olur, tarım müdürlüğü olur, sosyal yardımlaşma olur, bu kurumlar halk eğitim merkezlerinin faaliyetlerinin planlaması ve yürütülmesi konusunda katkı sunmuyorlar...”.

Planlama ile İlgili Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneriler

Araştırma kapsamında sorulan “Planlama ile ilgili karşılaştığınız sorunların çözümü için il/ilçe/ bakanlık düzeyinde neler yapılabilir?” şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Araştırmanın ikinci sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Paydaşlar	Planlama toplantılarına katılımın sağlanması	5
	Planlama toplantıları tepe yöneticilerce önemsenmeli	3
	Alan taramasının yapılması	1
	Kurslar arası mesafe kuralına uyulması	1
	Paydaş kurumlarla iş birliğinin sağlanması	1
Mevzuat	Mevzuat muğlaklığının giderilmesi	5
	E-yaygın eğitim seminerlerinin düzenlenmesi	4
	Yönetimde sürekliliğin sağlanması	2
	Kurs açma kriterlerinin revize edilmesi	1

Tablo 3’te planlama ile ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik Paydaşlar ve Mevzuat kategorileri oluşturulmuştur. Paydaşlar kategorisi altında planlama toplantılarına katılımın sağlanması (f=5), Planlama toplantıları tepe yöneticilerce önemsenmeli (f=3), alan taramasının yapılması (f=1), kurslar arası mesafe kuralına uyulması (f=1) ve paydaş kurumlarla iş birliğinin sağlanması (f=1) gibi kodları oluşturulmuştur. Mevzuat kategorisi altında ise mevzuat muğlaklığının giderilmesi (f=5), e-yaygın eğitim seminerlerinin düzenlenmesi (f=4), yönetimde sürekliliğin sağlanması (f=2) ve kurs açma kriterlerinin revize edilmesi (f=1) kodları oluşturulmuştur.

Planlama ile ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin, bazı katılımcıların görüşleri şöyledir;

Mehmet: “...Bakanlık bir şekilde hayat boyu öğrenmeye dahil edilen kurum ve kuruluşların planlamaya katılmasını sağlamalı diye düşünüyorum...”.

Hüseyin: “...Bu toplantılar normalde vali beyin başkanlığında veya görevlendireceği yardımcısının başkanlığında yapılır. Amir konumda onların diğer kurumlar üzerinde talimat verme emir verme yetkileri vardır. Onların biraz daha özen göstermesi gerekir...”.

Ahmet: "...Belli bir kontenjan ayrılırsa, hangi mahallede ne kadar kurs ihtiyacımız var. Kursların birbirine yakınlığı uzaklığı ayarlanabilirse daha verimli olacak...".

Fiziki Mekanlarla İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamında sorulan "Eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü fiziki mekanlarla ilgili ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz? En son yaşadığınız bir sorunu anlatır mısınız?" şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

Araştırmanın üçüncü sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Fiziki Durum	Hizmet binasının olmaması veya ortak kullanılması	8
	Teçhizat donanım eksikliği/yetersizliği	7
	Kurs yerlerinin uygunsuzluğu	7
	Atölye/derslik sayılarının yetersizliği	6
	Araç gereç sıkıntısı	2
Giderler	Kira/su/ elektrik ve ısınma giderleri	9

Tablo 4'te fiziki mekanlarla ilgili yaşanan sorunlara yönelik Fiziki Durum ve Giderler kategorileri oluşturulmuştur. Fiziki Durum kategorisi altında hizmet binasının olmaması veya ortak kullanılması (f=8), teçhizat donanım eksikliği/yetersizliği (f=7), kurs yerlerinin uygunsuzluğu (f=6), atölye/derslik sayılarının yetersizliği (f=6), araç gereç sıkıntısı (f=2) kodlar oluşturulmuştur. Giderler kategorisi altında ise kira/su/ elektrik ve ısınma giderleri (f=9) kodları oluşturulmuştur. Fiziki mekanlarla ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Hasan: "...Halk eğitim binamızın yüzde seksen doksanını milli eğitim müdürlüğü işgal etmiş. Sadece iki odasını kullanabiliyoruz...".

Fatma: "...Mesela, yol üzerinde merkezi bir köye gittik, hocamız lojmanda kurs açmış, lojmanın kapısı yok, dış kapı var ama içerdeki kapılar yok. Hocamız iki kursu perdeyle ayırmış. Bir tarafta trikotaj, diğer tarafta giyim. Elektrik yok. Trikotaj makinesi kullanıyor ama elektrik olmadığı için, hocamız normal el makinesi ile dikişi yapıyor. Fiziki durumu çok kötü açkçası köylerimin...".

Fiziki Mekanlarla İlgili Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneriler

Tablo 5'te araştırma kapsamında sorulan "Fiziksel mekanlarla ilgili karşılaştığınız sorunların çözümü için il/ilçe/ bakanlık düzeyinde neler önerirsiniz?" şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları yer almaktadır.

Tablo 5

Araştırmanın dördüncü sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Fiziki Durum	Hizmet binası ihtiyacı giderilmeli	5
	Teçhizat ve donanım desteği sağlanmalı	4
	Okullarda derslik sağlanabilir	3
	Köy odaları kurs yeri yapılabilir	2
	Fiziki mekanlar geliştirilmeli	2
	Kurslarda iş-kurla iş birliği yapılabilir	2
	Yerelde okul benzeri merkezler açılabilir	1
	Mahallelerde halk eğitim evleri yapılabilir	1
Giderler	Bütçe desteği	5

Tablo 5'te fiziki durum ile ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik Fiziki Durum ve Giderler kategorileri oluşturulmuştur. Fiziki Durum kategorisi altında hizmet binası ihtiyacı giderilmeli (f=5), teçhizat ve donanım desteği sağlanmalı (f=4), okullarda derslik sağlanabilir (f=3), köy odaları kurs yeri yapılabilir (f=2), fiziki mekanlar geliştirilmeli (f=2), kurslarda iş-kurla iş birliği yapılabilir (f=2), Yerelde okul benzeri merkezlerin açılması (f=1) ve mahallelerde halk eğitimi evleri yapılabilir (f=1) kodları oluşturulmuştur. Giderler kategorisi altında ise bütçe desteği (f=5) kodu oluşturulmuştur. Fiziki mekanlarla ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Hasan: "...Halk eğitim merkezi binalarının diğer kurumlarca kullanılmasına kesinlikle müsaade edilmemelidir..."

Bülent: "...Makine ve donanım ile ilgili ise bakanlık bize ya bunların alımı için ödenek gönderecek veyahut bakanlık kendisi ihale yapıp malzeme alıp halk eğitimlere göndermesi gerekir..."

Mehmet: "...Halk eğitim merkezlerine gerekli bütçe ayrılmalı. Kamu kurumları dışında açılan yerlerin kirasını usta öğreticilerin kendileri karşıladıkları için. Bodrum katlarında daha ucuz yerleri kiralama yoluna gidiyorlar. Bu konuda maddi destek sağlanırsa biz usta öğretmenimize daha sağlıklı fiziki şartları olan yerleri kiralar ve ihtiyaç duydukları araç gereç, makine ve donanımlarını sağlayabiliriz..."

Öğreticilerle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamında sorulan “Eğitim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerle (Kadrolu ve kadrosuz öğretmenler) ilgili ne gibi sıkıntılar yaşıyor size?” şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6

Araştırmanın beşinci sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Öğreticiler	Usta öğretmenlerin yeterlilik sorunu	9
	Usta öğretmenlerin eğitim düzeyinin düşüklüğü	7
	Usta öğretmenlerin teknolojiyi kullanamamaları	7
	Kadrolu öğretmenlere kurs oluşturamama	5
	Bazı kurslarda usta öğretici bulma güçlüğü	3
	Usta öğretmenlerin ücretlerinin düşük olması	2
	Öğreticilerin aldığı izinler ve raporlar	2
	Görevlendirmelerde baskı gruplarının etkisi	1
	Usta öğretmenlerin e-yaygın sistemini kullanamamaları	1
Mevzuat	Görevlendirmelerde eski çalışanlara öncelik verilmesi	8

Tablo 6’da öğretmenlerle ilgili yaşanan sorunlara ilişkin Öğreticiler ve Mevzuat kategorileri oluşturulmuştur. Bu kategoriler altında usta öğretmenlerin yeterlilik sorunu (f=9), görevlendirmelerde eski çalışanlara öncelik verilmesi (f=8), usta öğretmenlerin eğitim düzeyinin düşüklüğü (f=7), usta öğretmenlerin teknolojiyi kullanamamaları (f=7), kadrolu öğretmenlere kurs oluşturamama (f=5), bazı kurslarda usta öğretici bulma güçlüğü (f=3), usta öğretmenlerin ücretlerinin düşük olması (f=2), öğretmenlerin aldığı izinler ve raporlar (f=2), görevlendirmelerde baskı gruplarının etkisi (f=1) ve usta öğretmenlerin e-yaygın sistemini kullanamamaları (f=1) kodları oluşturulmuştur. Öğreticilerle ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Ahmet: “...Hiçbir planlama bilmiyorlar. Kurslarıyla ilgili bir yakınları ya da internet kafelerden çıktılar alıp getiriyorlar. Diyebilirim ki ben şu an merkezde 130 tane usta öğretici çalıştırıyorum bunu yapabilecek beş kişi ya var ya yok. Kursun diyorum ya adını bilmiyor...”.

Mehmet: “...Usta öğretici görevlendirmelerini yaparken bakanlık şunu diyor. Öncelikle Daha önce halk eğitim merkezlerinde en az iki kurs dönemi çalışanlardan bu ihtiyacı karşılayın

diyor. Buna göre görevlendirme yaptığımızda daha önce çalışma deneyimine sahip olanların hemen hemen hepsi lise mezunu insanlar, bunların arasında lisans ve ön lisans mezunu kişiler yok. Birçoğu liseyi de dışardan almış insanlar. Durum böyle olunca yetersiz olan hocalarla çalışmak durumunda kalıyoruz...”.

Hüseyin: “...Öğreticilerle ilgili yaşadığımız başka bir sıkıntı da yeni teknolojilere ayak uyduramıyorlar. Öğreticilerin e-yaygın sistemini kullanma noktasın da çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz...”.

Fatma: “...Kadrolu öğretmenlere kurs açmak için öncelikle kursiyerler bulmak gerekiyor. İlçe küçük olduğu için, yıllarca aynı kurslar açıldığı için, bir cazip tarafı kalmamış. Atanan öğretmen de tekstil öğretmeni olarak buraya atanıyor. Buranın zaten tekstille ilgili herhangi bir alanı yok. Açıkçası bu atanan öğretmenlere kurs açamıyoruz...”.

Öğreticilerle İlgili Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneriler

Araştırma kapsamında sorulan “Öğreticilerle ilgili karşılaşılan sorunların çözümü için önerileriniz nelerdir?” şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7

Araştırmanın altıncı sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Yasal Düzenleme	Görevlendirme mevzuatında değişiklik yapılması	7
	Görevlendirme kriterlerinin revize edilmesi	6
	Görevlendirmelerde eğitim düzeyinin öncelikli olması	4
	Görevlendirme ücretlerinin iyileştirilmesi	1
Sistem	Öğretmen atamaları	2
	Hizmet içi eğitim	2
	Üniversitelerle iş birliği	1

Tablo 7’de öğretmenlerle ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik *Yasal Düzenleme* ve *Sistem* kategoriler oluşturulmuştur. Yasal Düzenleme kategorisi altında görevlendirme mevzuatında değişiklik yapılması (f=7), görevlendirme kriterlerinin revize edilmesi (f=6), görevlendirmelerde eğitim düzeyinin öncelikli olması (f=4) ve görevlendirme ücretlerinin iyileştirilmesi (f=1) kodları oluşturulmuştur. Sistem kategorisi altında ise öğretmen atamaları (f=2), hizmet içi eğitim (f=2) ve üniversitelerle iş birliği (=1) kodları oluşturulmuştur. Öğreticilerle ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Mehmet: "...Var olan ilgili yönetmeliğin değiştirilmesini istiyoruz. Görevlendirmelerde bu işin eğitimini almış arkadaşların artık önünün açılmasını istiyoruz. Çünkü mevcut arkadaşlarla bu işler artık yapılmıyor..."

Fatma: "...Eğitilmiş bir usta öğreticinin olması gerekiyor, lise mezunu gelmiş usta öğretici olmuş, zaten kendisi yeteri kadar eğitim alamamış, yetersiz, bu ne derece öğrenciyeye yardımcı olabilir ki..."

Bülent: "...Alanında lisans, ön lisans veya en az lise mezunu olup ta mesleki ve çıraklık eğitim merkezlerinden ustalık belgesi alanlar öğretici olarak görevlendirilmeli, diye düşünüyorum..."

Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamında sorulan "Kursiyerlerle ilgili en sık yaşadığınız sorunlar nelerdir?" şeklindeki soruya yönelik oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8

Araştırmanın yedinci sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Kursiyerler	Devamsızlık sorunu	9
	Ailevi sorumluluklar	7
	Ekonomik sıkıntılar	6
	Ulaşım sorunu	4
	Eğitim seviyelerinin düşüklüğü	4
	Malzeme temini	3

Tablo 8'de kursiyerlerle ilgili yaşanan sorunlara ilişkin *Kursiyerler* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori altında devamsızlık sorunu (f=9), ailevi sorumluluklar (f=7), ekonomik sıkıntılar (f=6), ulaşım sorunu (f=4), eğitim seviyelerinin düşüklüğü (f=4) ve malzeme temini (f=3) kodları oluşturulmuştur. Kursiyerle ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Nimet: "...Mesela lisede İngilizce kursu açtım 20'nin üstü kayıt yaptırdılar. Şimdi gidiyorum 12kişi geliyor. Yani sürekli gelememe sorunu var. Kursa devamı zorunluluk olarak görmüyorlar. Sertifika alayım o kadar..."

Mehmet: "...Kurslara katılımda gönüllük esas olduğu için. Kursları planlarken çok sayıda olan öğrencilerin kursa devam etmediklerine şahit oluyoruz. Kurs planlamasından sonra kursiyerlerin kursu yarıda kestiklerini, zaman zaman gelip zaman zaman gelmediklerini görüyoruz..."

Nazif: "...Kursiyerlerin çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Kadınların çoğu da evli bayanlar olunca ailevi sorumlulukları oluyor. Zaman buldukça kurslara katılıyorlar. Bu da kurslara katılımın düşmesine neden oluyor..."

Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneriler

Araştırma kapsamında sorulan "Kursiyerlerle ilgili karşılaşılan sorunların çözümü için önerileriniz nelerdir?" şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9

Araştırmanın sekizinci sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Mali Destek	Kursiyerlere ücret ödenmesi	8
	Malzeme desteği	6
İletişim	Diğer kurumlarla iş birliği	5
	Kursların tanıtılması	1

Tablo 9'da kursiyerle ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik Mali Destek ve İletişim kategorileri oluşturulmuştur. Mali Destek kategorisi altında kursiyerlere ücret ödenmesi (f=8) ve malzeme desteği (f=6) kodları oluşturulmuştur. İletişim kategorisi altında ise diğer kurumlarla iş birliği (f=5) ve kursların tanıtılması (f=1) kodları oluşturulmuştur. Kursiyerlerle ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Mehmet: "...Aslında bakanlık şöyle bir düzenleme yapsa açacağımız kursları iş kurla iş birliği protokolüne bağlasa çok daha iyi olur. İŞKUR'la iş birliği içinde açtığımız üç beş tane kursumuz var. Onlar hem fiziki şartlar, araç gereç, malzeme, donanım açısından en iyi kurslar. Kursiyerlerin en çok devam ettiği kurslar, bu kurslar. Çünkü İŞKUR bu kursların maddi giderlerini ve bütün masraflarını sağlıyor, kursiyerlere günlük belli bir miktar maddi katkı sunuyor..."

Bülent: "...Kursiyerlere kurslarda ürettikleri ürünler için malzeme alımı konusunda destek sağlanabilir. Hem müdürlüklerine bu anlamda bütçe ayrılmalı. Kurs katılanlara harçlık verilebilir. Kalitenin ve standartların arttırılması için bütçe sağlanmalı..."

Denetim ile İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamında sorulan "Kursların denetimi ile ilgili en sık yaşadığınız sorunlar nelerdir?" şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10

Araştırmanın dokuzuncu sorusuna ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	f
Denetim	Ulaşım sorunu	8
	Denetlenecek kurs sayısının fazlalığı	6
	Zaman yetersizliği	4
	Baskı grupları	4
	Terör ve güvenlik sorunu	2
	Kurs merkezlerinin dağınıklığı/uzaklığı	1

Tablo 10’da kursların denetimi ile ilgili yaşanan sorunlara ilişkin *Denetim* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori altında ulaşım sorunu (f=8), denetlenecek kurs sayısının fazlalığı (f=6), zaman yetersizliği (f=4) , baskı grupları (f=4), terör ve güvenlik sorunu (f=2) ve kurs merkezlerinin dağınıklığı/uzaklığı (f=1) kodları oluşturulmuştur. Denetimle ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Bülent: “...Mesela ben 7 yıldır hem müdürüyüm düzenli olarak denetim yapıyorum. Bu yedi yıl boyunca sadece bir kere milli eğitimin tahsis ettiği araçla denetime çıktım. Genellikle arkadaşlarımıza ait araçlara yakıt doldurup denetime gidiyoruz. Bana göre bütün ilçelerde durum aynıdır. Yani, araçları yoktur. Denetime kendi imkanları ile gitmektedirler...”.

Ali: “...Ücra köylere gidemiyoruz. Yılda ya bir sefer uğruyoruz ya uğramıyoruz. Arabamız olmadığı için gidemiyoruz...”.

Denetim ile İlgili Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneriler

Tablo 11’de araştırma kapsamında sorulan “Kursların denetimi ile ilgili yaşanan sorunların çözümüne ilişkin önerileriniz nelerdir?” şeklindeki soruya yönelik olarak oluşturulan kategori, kodlar ve frekansları yer almaktadır.

Tablo 11

Araştırmanın Onuncu Sorusuna İlişkin Temalar ve Kodlar

Kategoriler	Kodlar	f
Ulaşım Desteği	Araç tahsisi	9
	Ulaşım gideri desteği	7
	Kursların birleştirilmesi	4
Sistem	Yöneticilere baskı yapılmaması	6
	Maarif müfettişlerince denetim yapılması	4
	Yönetici sayısının artırılması	1

Tablo 11’de denetim ile ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik *Ulaşım* ve *Sistem* kategorileri oluşturulmuştur. Ulaşım kategorisi altında araç tahsisi (f=9), ulaşım gideri desteği (f=7) ve kursların birleştirilmesi (f=4) kodları oluşturulmuştur. Sistem kategorisi altında ise yöneticilere baskı yapılmaması (f=6), maarif müfettişlerince denetim yapılması (f=4) ve yönetici sayısının artırılması (f=1) kodları oluşturulmuştur. Denetimle ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin, bazı katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar;

Hasan: “...Araç tahsis edilmese bile kiralama noktasında bütçe sağlanmalı...”.

Bülent: “...Denetimde yaşadığımız ulaşım giderleri noktasında da illa her hem müdürlüğüne bir araç tahsis edilsin demiyorum. Kursların denetimi için, ulaşım giderleri için ödenek ayrılmalı...”.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Halk Eğitimi Merkezlerinde yaşanan sorunların bu kurumlarda yöneticilik yapanların görüşlerine göre belirlenmesini amaçlayan bu araştırmada, halk eğitimi faaliyetlerinin planlaması konusunda yaşanan sorunların kısmen mevzuat kısmen ise paydaşlardan kaynaklandığı görülmüştür. Paydaşlar konusunda yaşanan sorunların planlama toplantılarına katılımın düşük olması, toplantıların önemsenmemesi, planlama faaliyetlerine yön verecek bir ihtiyaç analizinin yapılamaması, öğreticilerin niteliği ya da niceliğinden ötürü etkili bir planlamanın yapılamaması, öğretici bulunamaması, planlama aşamasında diğer kurumlarla iş birliğinin yetersiz olması gibi önemli sorunlar olduğu belirlenmiştir. Yine mevzuat konusunda ise kurs açma ve öğretici belirlemeye ilişkin mevzuatın muğlak olması gibi önemli sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Bu bulgulara göre planlama komisyonu paydaşlarından kaynaklanan sorunların katılımcılar tarafından daha sık vurgulandığı söylenebilir. Yine katılımcıların büyük bir çoğunluğunun planlama toplantılarına katılması gereken mülki amirlerin, üst yöneticilerin ve diğer kurum amirlerinin, toplantılara yeterince katılım göstermediklerini, planlama toplantılarını önemsemediklerini ve ilgisiz davrandıklarını vurguladıkları görülmüştür.

Planlama ile ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak katılımcıların özellikle üst yöneticilerin planlama toplantılarına ilişkin tutum ve tavırlarına vurgu yaptıkları görülmüştür. Katılımcılara göre bu sorunun çözülmesi başta il ve İlçe Hayat Boyu Öğrenme, Halk Eğitimi Planlama ve İş Birliği Komisyon'larına başkanlık eden vali ve kaymakam gibi üst yöneticilerin bu toplantılara katılmaları ve bu toplantıları önemsemelerine bağlı olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Mülki amirlerin toplantılara katılımda isteksiz davranmaları veya planlama toplantılarını önemsememeleri, diğer kurum amirlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının da toplantılara katılım göstermede isteksiz davranmalarına ve planlama toplantılarını önemsiz görmelerine neden olduğu söylenebilir.

Halk eğitimi merkezlerinin fiziki mekanlarla ilgili yaşadıkları sorunların halk eğitimi hizmet binalarının ve kurs yerlerinin fiziki durumlarının elverişsizliği ve kurs yerlerinin mali giderlerinden kaynaklandığı görülmektedir. Fiziki durumla ilgili yaşanan sorunların hizmet binasının olmaması veya ortak kullanılması, teçhizat donanım eksikliği/yetersizliği, kurs yerlerinin uygunsuzluğu, derslik sayılarının yetersizliği ve araç gereç sıkıntısı gibi önemli sorunlar olduğu belirlenmiştir. Yapılan farklı araştırmalarda da (Dolanbay, 2017; Özengi ve Şahan, 2017; Toktaş, 2007; Kazu, 2007; Serençelik, 2007; Ayas vd., 2007) halk eğitimi merkezlerinin fiziki mekanlarla ilgili çeşitli sorunlarının olduğu belirlenmiştir. Kursların, fiziksel koşulların yetersiz olduğu okulların veya binaların bodrum katlarında düzenlendiği (Türkoğlu ve Uça, 2011), diğer kamu kurumlarının kullanmadıkları uygun olmayan yerlerde yapıldığı saptanmıştır. Halk eğitimi merkezlerinin bağımsız ve donanımlı bir hizmet binalarının olmaması ve kursların binaların bodrum katlarında elverişsiz ortamlarda açılması kursların niteliğini düşürdüğü gibi kursiyerlerin katılımını da güçleştirdiği söylenebilir. Yanı sıra halk eğitimi merkez binalarının dışında açılan kurs yerlerinin kira, su, elektrik ve ısınma giderleri fiziki mekanlarla ilgili yaşanan diğer önemli sorunlardandır. Benzer şekilde Selçuk (2017) tarafından yapılan çalışmada da halk eğitimi hizmet binasının dışında açılan kurslarda ödenek aydınlanma, ısınma ve temizlik bakımlarından sorunlar yaşandığı tespit edilmiştir. Fiziki mekanlarla ilgili yaşanan

sorunların çözümüne yönelik olarak katılımcıların halk eğitimi merkezlerinin müstakil ve donanımlı hizmet binası ihtiyacının giderilmesi, merkezlere teçhizat ve donanım desteğinin sağlanması, okullarda halk eğitimi kurslarının düzenlenmesi için derslik tahsis edilmesi, köylerde köy odalarının kurs yerleri olarak kullanılabilmesi, kursların iş-kurula iş birliği içinde açılması ve yerelde okul benzeri merkezlerin açılması gibi önerilerde buldukları belirlenmiştir.

Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin öğretmenlerle ilgili yaşadıkları sorunların hem öğretmenlerin yeterliklerinden kaynaklandığı hem de öğretmenlerin görevlendirilmesine esas teşkil eden mevzuattan kaynaklandığı belirlenmiştir. Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin usta öğretmenlerle ilgili yaşadıkları bu sorunların başında görevlendirilen usta öğretmenlerin yeterlilik sorunu gelmektedir. Buna göre, usta öğretmenlerin çoğunun eğitim düzeyi düşük olduğu için bilişim teknolojilerini ve kurslarla ilgili işlemlerin yapıldığı “e-yaygın” eğitim sistemini kullanmada yetersiz oldukları görülmektedir. Farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalarda da halk eğitim merkezlerinde görevlendirilen usta öğretmenlerin eğitim seviyelerinin düşük olduğu, yeterli alan ve formasyon bilgisine sahip olmadıkları (Selçuk, 2017; Dolanbay, 2014; Ayas vd., 2007; Serençelik, 2007) belirtilmiştir. Selçuk (2017) tarafından yapılan çalışmada da halk eğitim merkezi yöneticileri, kurslarda görevlendirilen öğretmenlerin yetişkin eğitimleri konusunda gerekli formasyon bilgisine sahip olmadıkları görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Usta öğretici görevlendirmelerinde mevzuat gereği eski çalışanlar öncelikli olduğundan, yeni mezun ve eğitim düzeyi lisans olan öğretici görevlendirmelerinde problemler yaşanmaktadır. Halk eğitimi merkezi yöneticilerine göre, genellikle eski çalışanların çoğu lise, ortaokul hatta ilkokul diplomalarını dışardan aldıkları için usta öğretici olarak görevlendirildiklerinden yeterlilik problemleri yaşamaktadırlar. Katılımcılara göre öğretmenlerle ilgili yaşanan bir diğer problem de kadrolu atanan öğretmenlere kurs açmak için yeterli sayıda kursiyer bulamama sorunudur. Bu durumda kadrolu atanan öğretmenler ya başka okullara geçici

görevle görevlendirilmekte veya halk eğitimi merkezlerinde idari görevlerde çalıştırılmaktadırlar.

Öğreticilerle ilgili yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak usta öğretici görevlendirme mevzuatında yapılacak değişikliklere ve sistem değişikliğine gereksinim duyulmaktadır. Katılımcılara göre yapılacak mevzuat değişikliğiyle öğretici görevlendirmelerinde eğitim düzeyi yüksek olan öğretmenlere öncelik verilebilmesi gerekmektedir. Halk eğitimi merkezlerinden hizmet alan hedef kitlenin eğitim yeterlikleri giderek yükselmektedir. Öğreticilerin yetişkin eğitimi konusunda yeterliklerinin geliştirilmesi (Selçuk, 2017) önem arz etmektedir. Durum böyle olunca usta öğretici görevlendirme kriterlerinin günümüz şartlarına uygun olarak yeniden revize edilmesi önem taşımaktadır. Halk eğitimi merkezlerine kadrolu atmalar yapılırken, kurumun potansiyeli ve bölgenin özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Aksi durumda atanan öğretmenin branşı ile ilgili sanayi ve iş alanı olmadığından yeterli sayıda kursiyer bulunamadığından atanan öğretmenler boşta kalabilmektedirler. Yapılacak olan yasal düzenlemelerle halk eğitimi hizmetlerinin kalitesini artıracak eğitim seviyesi yüksek ve daha nitelikli öğretmenlerin görevlendirilmesinin önü açılabilir.

Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin kursiyerlerle ilgili yaşadıkları sorunların başında, kursiyerlerin kurslarda gösterdikleri devamsızlık sorunudur. Kursiyerlerin çoğunun kadın olması ve ailevi sorumluluklarının olması kurslara devamsızlık göstermelerinin önemli bir nedeni olarak değerlendirilmiştir. Kursiyerlerle ilgili yaşanan diğer sorunlar ise kursiyerlerin eğitim seviyelerinin düşük olması, kurslara gelip giderken yaşadıkları ulaşım sorunları ve ekonomik problemler gelmektedir. Farklı araştırmacılar (Selçuk, 2017; Serençelik, 2007; Toktaş, 2007) tarafından yapılan araştırmalarda da halk eğitimi merkezlerince düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin devamsızlık sorunu yaşadıkları, eğitim seviyelerinin düşük olduğu (Özengi ve Şahan, 2017) ve ekonomik sıkıntılar yaşadıkları görülmüştür. Kursiyerlerin ekonomik

sıkıntılarının olması kurslarda yapacakları ürünler veya etkinlikler için gerekli malzeme tedariki noktasında sorun yaşamalarına neden olabilmektedir. Kursiyerlerle ilgili yaşanan sorunların çözümüne ilişkin katılımcı önerilerinin başında kursiyerlere ücret ödenmesi, malzeme desteğinin yapılması gelmektedir. Ayrıca kursların diğer kurumlarla iş birliği içinde açılması özellikle İŞKUR' la iş birliği içinde açılması kursiyerlere ekonomik olarak katkı sağladığı, ulaşım ücreti, maddi destek ve malzeme desteğinin sağlanması açısından önemli olduğu görülmektedir.

Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin kursların denetimi ile ilgili yaşadıkları sorunların başında, kursların denetimi ile ilgili yaşanan ulaşım problemleri, iş yükü fazlalığı ve zaman yetersizliği gelmektedir. Yapılan benzer çalışmalarda da ana hizmet binası dışında açılan kursların ulaşım zorluklarından (Ayas ve diğ., 2007) ve iş yükü fazlalığından ötürü (Dolanbay, 214) denetim noktasında sorun oluşturduğu tespit edilmiştir. Denetimle ilgili yaşanan diğer sorunlar denetlenecek kurs sayılarının fazla olması, baskı gruplarının etkisi, terör ve güvenlik sorunu, kurs merkezlerinin dağınık ve yerleşim yerlerinden uzak olmasıdır.

Kursların denetimiyle ilgili yaşanan sorunların çözümüne ilişkin katılımcıların özellikle kursların denetimi için merkez yöneticilerine araç tahsis edilmesi veya ulaşım gideri desteğinin sağlanması görüşünde oldukları belirlenmiştir. Ayrıca kursların birleştirilmesi, denetimlerde yöneticilere baskı yapılmaması ve kursların maarif müfettişlerince denetlenmesinin de denetimle ilgili sorunların çözümüne katkıda bulunacağı tespit edilmiştir. Maarif müfettişlerince kursların denetlenmesi, hem halk eğitimi merkezi yöneticilerinin yükünün hafiflemesine hem de halk eğitimi merkezi yöneticilerine yönelik olası baskıların önüne geçebilir.

Araştırmanın bulgularından hareketle aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

a) Planlama toplantılarına katılımın sağlanması konusunda mülki amirlerin inisiyatif almaları paydaşların planlama toplantılarına katılımlarının sağlanması noktasında büyük önem

taşımaktadır. Bu nedenle il ve ilçe düzeyinde planlama toplantıları yapılırken mülki amirlerinin katılımını artıracak düzenlemeler yapılabilir. Örneğin toplantı tarihleri, yerleri ve kapsamı daha ayrıntılı ve titiz belirlenebilir.

b) Hizmet binası olmayan veya hizmet binaları diğer kurumlar tarafından kullanılan halk eğitimi merkezlerine kurumun fonksiyonlarına uygun donanımlı hizmet binaları yapılabilir.

c) Halk eğitimi merkezlerine donanım ve kurslar için gerekli olan malzeme alımında kullanılmak üzere bütçe tahsisi yapılabilir

d) Diğer kurumlar/kuruluşlarla (İŞKUR, İl Tarım Müdürlüğü vb.) ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği içinde kurslar açılabilir. Böylece kurs merkezlerinin elektrik, su, kira ve ısınma giderlerinin karşılanmasına katkı sağlanmış olur.

e) Usta öğretici alımına ilişkin mevzuat değişikliği yapılarak, usta öğretici görevlendirmelerinde eğitim düzeyi öncelikli hale getirilmelidir.

f) Halk eğitimi merkezi yöneticilerince denetim çalışmalarının etkin bir biçimde yapılabilmesi için araç tahsisi yapılması veya ulaşım ödeneği desteği sağlanabilir. Yanı sıra kursların denetiminde maarif müfettişlerinden de destek sağlanabilir.

g) Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanıldı. Benzer konuda yapılacak çalışmalarda hem nitel hem de nicel yöntemler birlikte kullanılabilir.

h) Bu çalışmada, halk eğitimi merkezi yöneticilerinin yaşantıları temelinde halk eğitimi merkezlerinde karşılaşılan sorunlar genel hatlarıyla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Benzer çalışmalarda, bu çalışma ile ortaya çıkarılan sorunlar bağımsız bir şekilde daha detaylı olarak çalışılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Araştırma verilerinin toplandığı dönemde (2017) etik kurul kararı zorunlu olmadığı için, araştırmanın etik kurul kararı yoktur. Ancak araştırma için Bingöl İl Millî Eğitim Müdürlüğünden 10.03.2017 tarih ve 48605746-44-E.3252624 sayılı yazıyla izin alınmıştır.

Kaynakça/References

- Akyüz, Y. (1994). *Türk eğitim tarihi*. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları-4.
- Arslanoğlu, M. (2016). *Bursa ili halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı eğitim programının incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Ayas, A., Akdeniz, A. R., Çepni, S., Aktekin, S., Odabaşı-Çimer, S., Sağlam-Arslan, A. (2007). *Halk Eğitim Merkezlerinde Yürütülen Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Araştırma*. Türkiye'de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu. 11-12 Haziran 2007. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitime giriş*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Bilir, M. (2013). Yetişkin eğitiminin tarihsel gelişimi. A. Yıldız ve M. Uysal (Der.). *Yetişkin eğitimi*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Birgün, M. (2014). *Halk eğitim merkezlerindeki İngilizce programının değerlendirilmesi: Çanakkale örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.
- Celep, C. (2003). *Halk eğitimi*. Anı yayıncılık, Ankara.
- Denzin, N. K. (2009). The elephant in the living room or extending the conversation about the politics of evidence. *Qualitative Research*. 9(2), 139-160. Sage Publication, Washington DC, doi: 10.1177/1468794108098034.
- Creswell, J. W. and Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130. doi:10.1207/s15430421tip39032.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev.). Ankara: Siyasal.
- Dağdelen, T. (2016). *Denizli halk eğitimi merkezi ve akşam sanat okulunda yapılan deri çantalar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Dolanbay, T. (2014). *Hayat boyu öğrenme sürecinde halk eğitimi merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Erbay, A. (2011). *Halk eğitim merkezleri okuma yazma kurslarının katılımcıları üstündeki etkileri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Geray, C. (1978). *Halk eğitimi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 73. Ankara.
- Glaser, B. G., ve Strauss, A. (1967). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. Chicago: Aldine.
- Göçürücü, Ö. (2015). *Yozgat ili halk eğitim merkezlerinde açılan nakış kurslarına katılan kursiyerlerin kurs programlarına ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Güneş, F. (1996). *Yetişkin eğitim (halk eğitimi)*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Kaya, H. E. (2016). *Yaşam boyu yetişkin eğitim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kalakengir, M. (2014). *Kahramanmaraş halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı programının incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Kazu, İ. Y. (2007). *Yetişkinler Mesleki Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Türkiye'de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu. 11-12 Haziran 2007. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Korkar, Ü. (2016). *Ankara halk eğitim merkezlerinde yapılan gümüş takı işlemeciliği üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Kızıloluk, H. (2002). Eğitimle ilgili temel kavramlar. Türkoğlu, A. (Ed.). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Mikro Yayınları.
- MEB. (2010). Milli eğitim bakanlığı yaygın eğitim kurumları yönetmeliği.
- Neuman, W. L. (2016). *Toplumsal araştırma yöntemleri: nitel ve nicel yaklaşımlar* (S. Özge, Çev.). Ankara: Yayın Odası.
- Noble, H. and Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research.

Evidence Based Nursing, 18(2), 34-35.

- Okçabol, R. (2013). Aktif demokratik yurttaşlık. A. Yıldız ve M. Uysal (Der.). *Yetişkin eğitimi*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Özengi, M. ve Şahan, G. (2017). Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre durum değerlendirilmesi: Amasra örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), Özel Sayı.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research and evaluation methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sayılan, F. (2013). Küreselleşme ve yetişkin eğitimi. A. Yıldız ve M. Uysal (Der.). *Yetişkin eğitimi*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Selçuk, M. (2017). Halk eğitimi merkezlerinin karşılaştığı sorunlar (Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Serençelik, İ. (2007, 11-12 Haziran). *Halk eğitim merkezlerinde Millî Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum kurumları tarafından verilen kurslara katılan eğitimcilerin, sorun alanları, çözüm önerileri, geleceğe yönelik beklentileri ve iş doyumlarının araştırılması*. Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Şenkaya, H. (2014). *Halk eğitim merkezlerindeki tezhip kurslarına ilişkin katılımcı görüşleri: Isparta ili örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Tez, E. (2014). *Halk eğitim merkezleri nakış kurslarına ve tercih nedenlerine ilişkin kursiyer görüşleri: Ankara ili örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Tobin, G.A. & Begley, C.M. (2004). Methodological rigour within a qualitative framework. *Journal of Advanced Nursing* 48(4), 388– 396
- Toktaş, P. (2007). *Halk Eğitim Merkezlerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Kursiyer Görüşleri (Ankara Örneği)*. Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu. 11-12 Haziran 2007. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Türkoğlu, A. ve Uça, S. (2011). Türkiye’de halk eğitimi: Tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 48-62.
- Variş, F. (1996). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, S. (2011). *Diyarbakır halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı eğitim programının incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

İletişim/Correspondence

Dr. Öğr. Gör. Kemal NAZLI
knazli@bingol.edu.tr
Prof. Dr. Niyazi ÖZER
niyazi.oz@inonu.edu.tr